

Makro: İmalat sanayiinde bir miktar toparlanma görülüyor

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) eylül ayında 0,6 puan artışla 49,6'ya yükseldi. İmalat sanayiinde görünüm geçtiğimiz aya kıyasla bir miktar iyileşse de, endeks seviye olarak faaliyetin ana eğilimine dair önemli bir toparlanmaya işaret etmiyor. Üçüncü çeyrek genelinde imalat sanayiinde ilk yarıya göre bir yavaşlama gerçekleşti. Bu yavaşlamada TL'deki hızlı değer kaybının neden olduğu girdi ve nihai ürün fiyat artışları ve bu fiyat artışlarının sınırladığı müşteri talebi etkili oldu. Güçlü sıkılaştırma adımlarını takiben TL'deki görece yatay seyir eylülde enflasyonist baskıları hafifletirken, kur artışının fiyatlar üzerindeki gecikmeli etkileri siparişleri sınırlamaya devam ediyor. Buna bağlı olarak üretim sınırlanırken, istihdamdaki artış da zayıf seyrediyor. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde TL'nin seyri imalat sanayiinin gidişatını belirleyecek etmenlerden biri olacak. Bununla birlikte, kurda sağlanacak istikrarın TL'de neden olacağı reel değerlenme ise rekabetçiliği azaltarak imalat sanayiine yönelik dış talebi olumsuz etkileyebilir.

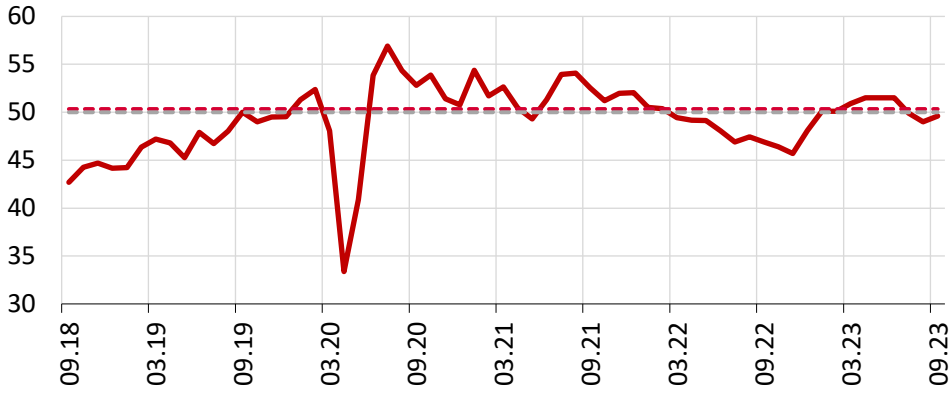
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **Üretim endeksi son üç aydır 50 eşik seviyesinin altında; ancak bir önceki aya göre yavaşlamanın ivme kaybettiği görülüyor.** Anket katılımcıları, üretimdeki azalışı piyasa koşullarındaki zayıflama ve yeni siparişlerdeki azalmadan kaynaklandığını belirtti.
- **İstihdam son beş aydır artıyor.** Ancak artış eğilimi yavaşlamaya devam etti. Ankete katılan bazı firmalar ek istihdam ihtiyacı olduğunu belirtirken, bazı katılımcılar ise yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak personel sayılarını azaltmayı tercih ettiklerini belirtti.
- **Enflasyonist baskılar azaldı.** TL'de haziran-ağustos dönemindeki değer kaybının gecikmeli etkileriyle girdi maliyetleri artışını sürdürse de, döviz kurunun eylül ayında ortalamada yatay seyretmesi maliyet artışlarının yavaşlamasını sağladı. Nihai ürün fiyatlarında da benzer bir seyir izlendi. Diğer taraftan, sanayi abonelerine yönelik doğal gaz ve elektrik tarifelerinde ekim ayından geçerli olacak %20 oranındaki artış girdi maliyetlerini artıracak bir etmen olacak.

Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- Manşet değer yalnızca gıda sektöründe 50 eşik değerinin üzerinde kalabildi. Tekstil sektörü ise aylık bazda en zayıf sektör oldu.
- **Üretim endeksinde** aylık bazda en belirgin düşüş makine, mineral maddeler ve elektrik-elektronik ürünlerde görüldü. Sektörlerden sadece giyim ile ağaç ve kağıtta artış gözlemlendi.
- **Yeni siparişlerde** aylık bazda en sert düşüş elektrik-elektronik, mineral maddeler sektörlerinde gözlenirken, giyimde toparlanma görülmekle birlikte endeks eşik seviye altında kalmaya devam etti.
- **İstihdam ise;** aylık bazda en belirgin düşüş elektrik-elektronik ürünler, makine ve mineral maddelerde görüldü.
- **Girdi maliyetleri tüm sektörlerde** azalış gösterdi.

Grafik 1. İmalat Sanayi PMI Endeksi*

* Kesikli kırmızı çizgi ilgili serinin 2006-2019 yılları ortalamasını, kesikli gri çizgi ise nötr (50) seviyesini göstermektedir

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağrı Sarıkaya– Baş Ekonomist

Cagri.Sarikaya@akbank.com

Çağlar Yüncüler

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Alp Nasır

Alp.Nasir@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekilde, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş, Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

